

Příloha č. 1: odborný životopis (cca 2 stránky formátu A4)

Základní údaje

Jméno a příjmení:	Zdeněk Kůs, Prof., Ing., Dr.
Pracoviště:	Technická univerzita v Liberci, rektorát
Datum, místo narození:	4.6. 1960, Sušice
Email	zdenek.kus@tul.cz
Telefon	724293337

Vzdělání

2006 Prof.	Technická univerzita v Liberci, prof. řízení v oboru Textilní technika
2000 Doc.	Technická univerzita v Liberci, prof. řízení v oboru Textilní technika
1996 Dr.	Technická univerzita v Liberci, Fakulta textilní, obor Textilní technika,
1984 Ing.	ČVUT Praha, obor Mikroelektronika, s vyznamenáním, cena rektora ČVUT

Zaměstnání

1986 - dosud	Technická Univerzita v Liberci
1984 - 1986	Fyzikální ústav ČSAV – problematika měření koncentračních profilů polovodičů
1982 - 1984	Výzkumný ústav sdělovací techniky A.S. Popova, asistent (během studia na VŠ) – problematika anodické oxidace polovodičů, měření submikronových profilů koncentrace příměsí u implantovaných polovodičů

Akademická činnosti na TUL (výběr)

Rektor TUL	(2010 - dosud)
Prorektor TUL	(2004 - 2010)
Akademický senát	(předseda 1999 -2004, člen 1997-1999)

Předseda Oborové rady, školitel řady doktorandů, z toho 6 úspěšně dokončilo studia, dále vedení cca 200 diplomových či později i bakalářských prací v letech 1988 – 2007.

Ostatní činnost

European University association

Council EUA	(člen 2013 - 2017)
Research Policy Working Group EUA	(člen 2017 - dosud)

Vláda ČR

Rada vlády pro výzkum, vývoj a inovace	(člen 2016 - dosud)
--	---------------------

MŠMT

Výběrová komise pro posuzování projektů KONTAKT (projekty pro podporu spolupráce mezi pracovišti v ČR a ve vybraných zahraničních zemích)
(předseda 2008 – 2012, člen 2007, 2013- 2014)

Reprezentativní komise (poradní orgán náměstka ministra pro vysoké školy, zabývá se otázkami hodnocení a financování vysokých škol)
(člen 2012 - dosud)

Výběrová komise pro posuzování grantových projektů 3.2 OP RLZ (projekty operačního programu Rozvoj lidských zdrojů)
(člen 2004)

Výběrová komise pro posuzování projektů OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost 2.3
(člen 2008)

Řídící výbor pro přípravu Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání
(člen 2013)

Hodnoticí komise programu ERASMUS+ (podpora mobility na vysokých školách)
(člen 2014 - dosud)

Monitorovací výbor operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace
(člen 2014 - 2016)

Monitorovací výbor OP VVV
(člen 2015 - dosud)

MPO

Pracovní skupina pro Prioritní osu 1 v rámci přípravy OPPIK
(člen v době přípravy)

Rada vysokých škol

Předsednictvo Rady vysokých škol
(člen 2000 -2010)

Odborná komise RVŠ pro informační technologie ve VŠ
(místopředseda 2003 - 2005)

Odborná komise RVŠ pro vědeckou činnost
(místopředseda 2003 – 2005, člen 2000 - 2009)

Fond rozvoje VŠ

Výbor Fondu rozvoje vysokých škol (podpora vzdělávací a výzkumné činnosti na vysokých školách, ročně cca 3 tisíce projektů, ročně rozdělená částka několik set mil. Kč)
(předseda 2006 – 2010, člen 2003 - 2005)

Česká konference rektorů

Místopředseda ČKR pro tvůrčí činnost
(2012 – dosud)

Předseda Komory veřejných vysokých škol České konference rektorů
(2014 - dosud)

Předseda pracovní skupiny ČKR pro oblast projektů financovaných ze zdrojů EU

OSTATNÍ

Výbor Fondu rozvoje CESNET (člen 2007 - dosud)

Rada pro rozvoj lidských zdrojů Libereckého kraje (člen 2004 - dosud)

Česká hlava

(Člen výboru České hlavičky a garant ceny FUTURA - Česká hlavička (období České hlavy pro studenty středních i základních škol (2007 - dosud)

Inženýrská akademie ČR (člen 2010 – dosud)

Sněm akademie věd ČR (člen 2010 – 2014)

Forum průmyslu a vysokých škol (člen)

Regionální stálá konference Libereckého kraje (místopředseda 2014 - dosud)

Pracovní skupina pro přípravu Národní politiky výzkumu a vývoje v ČR
(člen 2002-2004)

Souhlas s kandidaturou na člena předsednictva
Technologické agentury České republiky

Potvrzuji, že souhlasím s kandidaturou na člena předsednictva Technologické agentury České republiky.

V

dne

Liberci

9.5.2017

podpis

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized 'D' followed by a vertical line and a small 'o'.

Příloha č. 7: stručná koncepce návrhu o působení v předsednictvu TA ČR, vypracovaná a podepsaná kandidátem (v rozsahu do 10 stránek formátu A4)

Úvod

Technologická agentura České Republiky představuje dobře koncipovanou organizaci, která za necelé desetiletí své existence získala velmi dobrou pověst jak mezi výzkumnými institucemi tak i výrobními organizacemi. Je zřejmé, že z pohledu uchazečů nebude nikdy alokace jednotlivých výzev dostatečná, přesto lze konstatovat, že procentuální úspěšnost podaných projektů je přiměřená požadavkům na jejich kvalitu. Činnost agentury jako takové je ovšem závislá zejména na legislativě ČR a její spolupráci s Radou vlády pro výzkum, vývoj a inovace i dalšími součástmi státní správy. Tento text upozorňuje na některá možná úskalí spojená s budoucí činností agentury a formuluje určitá doporučení.

Sama existence Technologické agentury České Republiky je dána paragrafem §36a zákona 130/2002 Sb. Tento zákon definuje dostatečně řadu činností a povinností agentury. Ze samotného znění paragrafu zákona i z dosavadní praxe mně známé je zřejmé, že případná změna některých odstavců §36a zákona je zcela nad rámec orgánů TAČR a vyžaduje **velmi široký konsensus zejména s Radou vlády pro výzkum, vývoj a inovace**, dalšími orgány ČR, vysokými školami či podnikatelským prostředím. Navíc očekávaný nový zákon nahrazující současné znění zákona 130/2002 Sb. zásadnější změny jistě přinese. Přesto existuje dostatečně široké pole, kdy může TAČR v rámci §36a již nyní zásadně pozitivním směrem ovlivnit prostředí podpory aplikovaného výzkumu v ČR.

Hlavní témata k řešení

Mezi zásadní otázky, který by bylo potřeba řešit na vyšší úrovni, než jsou řešitelé či poskytovatelé, je problematika tzv. **veřejné podpory**. U ní dochází ke střetu schopnosti instituce získávat pro ni zcela nezbytné prostředky z neveřejných zdrojů s dosud nedokonale stanovenými limity. Navíc ani není ujasněna metodika, jak při výpočtu parametrů spojených s veřejnou podporou vlastně postupovat. Dochází k velmi rozdílnému pohledu na celou problematiku včetně metodiky výpočtu jak mezi poskytovateli, tak také – a což je velkou komplikací – i mezi kontrolními orgány. Na tento dnes těžko řešitelný problém narážejí nyní například vysoké školy. Nevyřešení této otázky se v blízké budoucnosti by se jistě stalo velkým břemenem jak pro

řešitele-příjemce tak pro TAČR jako takový či pro státní rozpočet. Při zachování dosavadních nejasných výkladů je navíc tolik žádoucí nárůst neveřejných zdrojů do výzkumu nejen omezován ale často i znemožněn.

Další zásadní komplikací je **nejednotnost pravidel, podmínek a postupů u různých poskytovatelů**. I když odhlédneme od zjevně velmi komplikovaného a stále se měnícího prostředí v oblasti operačních programů ze zdrojů EU, existují podstatné rozdíly mezi pravidly TAČR a zdroji z ministerstev ČR. Zde by bylo vhodné iniciovat jednání o dosažení co největší shody. Další možností by ovšem mohlo být začlenění některých dnes existujících zdrojů podpory výzkumu přímo do TAČR. Takovéto kroky by opět vyžadovaly úzkou spolupráci vedení TAČR, RVVI i dalších orgánů státu.

Před několika lety byla diskutována otázka role TAČRu v **oblasti operačních programů ze zdrojů Evropské unie**. Dnešní stav, kdy TAČR tyto prostředky nedistribuuje, je podle mého názoru vhodný. Nedomnívám se, že by případná jakákoliv budoucí role TAČR v operačních programech byla ku prospěchu věci. Agenda spojená s celým procesem přípravy, výběru, řešení i kontroly projektů je natolik specifická, že by pro činnost TAČR znamenala obrovský nárůst nákladů počtu pracovníků.

TAČR by se napříště měl při tvorbě budoucích programů podpory více inspirovat vědeckovýzkumným prostředím okolních zemí EU, zejména by měl sledovat dva aspekty. Prvním je **jednoduchost**. Určitým vzorem mohou být zkušenosti relativně malého zdroje grantové podpory Christian Doppler v Rakousku, který je velmi jednoduše využitelným zdrojem podpory aplikovaného výzkumu a významně také usnadňuje vstup mladých výzkumných pracovníků do prostředí grantových prostředků. Druhým je spolupráce, **podpora vytváření mezinárodních společných pracovišť**. Pro tento cíl je dobré inspirovat se existujícími organizacemi v SRN, zejména Fraunhofer-Gesellschaft. Nepominutelným požadavkem pro takováto společná pracoviště by ovšem musela být excelence mateřských pracovišť. Zde mohou zásadní roli sehrát připravovaná centra kompetence.

Samostatnou, dlouho diskutovanou a skutečně potřebnou kapitolou je změna legislativy, která by vedla k **daňovému zvýhodnění** těch podnikatelských subjektů, které prokazatelně investují do výzkumu, zejména aplikačního. Tento systém by ovšem bylo nutno velmi pečlivě nastavit tak, aby nedocházelo k pouze formálnímu vykazování nepotřebných výsledků.

Významným polem pro budoucí řešení je také **nedostatečné propojení** rozličných aktivit na úrovni státu, jako jsou RIS3 a další s platnou politikou v oblasti výzkumu. Zde je opět namístě role TAČRu jako možného iniciátora pro vyvolání legislativních změn, nejvhodnější cestou je přes RVVI.

TAČR může sehrát klíčovou roli v letech po roce 2020, kdy dojde velmi pravděpodobně k zásadnímu **výpadku evropských zdrojů**. Tento výpadek v řádu desítek miliard korun velmi pravděpodobně způsobí, nebude-li nahrazen jinými zdroji, zásadní existenční potíže i těm centrům, vybudovaným z operačních programů, která jsou schopna dobře fungovat. Zásadní podmínkou pro udržení nastartované úrovně výzkumu je **dostatek „grantových zdrojů“**. TAČR by měl v této věci jednat s relevantními partnery, zejména s RVVI, jde o zcela zásadní otázku bytí či nebytí dokonce i těch pracovišť, která lze v oblasti základního či aplikovaného považovat za excelentní.

Možnosti pro zlepšení činnosti TAČR v rámci platné legislativy

Existuje dostatečně široké pole, kdy může TAČR v rámci §36a zákona 130/2002Sb. již nyní zásadně pozitivním směrem ovlivnit prostředí podpory aplikovaného výzkumu v ČR.

Jedná se zejména o následující vybrané odstavce §36a zákona:

Odst. b) hodnocení a výběr návrhů programových projektů,

Lze konstatovat nesmírně pozitivní fakt, že se TAČRu dosud vyhnula jakákoliv nedůvěra vědecké veřejnosti k hodnocení a výběru projektů, kterou bylo možno zaznamenat dříve u jiného poskytovatele. Obecně je vnímána jako stabilizovaná a dobře fungující agentura. Je však i nadále nutno úzkostlivě lpět na **zachování transparentnosti celého procesu** a jasném definování a dodržování pravidel.

Občas diskutovanou otázkou je cílené zvýhodňování mladých výzkumných pracovníků, jehož cílem by mělo být přitáhnout a udržet schopné vědce a špičkové techniky ve výzkumných institucích. Domnívám se, že velmi účelné je – podobně jako tomu bylo například v projektech KONTAKT, řadu let udělovaných ministerstvem školství, požadovat **věkově vyváženou skladbu výzkumných týmů**, tedy tým by měl sestávat jak ze zkušených vědců na úrovni profesorů či docentů, dále mladších výzkumných pracovníků ale také studentů nejvyšších ročníků magisterského či doktorského studia.

Samostatnou možností, jak **podporovat zapojení mladých vědců a výzkumníků**, by mohla být aktivita podobné té, která již existuje v Číně. Jde o pravidelnou akci nazývanou na úrovni státu „Tisíc talentů“. Bylo by vhodné i v ČR zvážit vysávání speciální výzvy zaměřené pouze na mladé jednotlivce či velmi malé věkově mladé týmy s tím, že by šlo o relativně krátkodobou podporu, pravidelně kontrolovanou a cílenou na koncipování nových týmů.

Drobným ale vhodným zlepšením by bylo **zlepšení funkce informačního systému TAČR**. Stávající systém není uživateli přijímán bez výhrad.

Odst. c) poskytování účelové podpory na řešení programových projektů na základě smluv o poskytnutí podpory nebo rozhodnutí o poskytnutí podpory,

Zde by nebylo na škodu učinit podobnou **právní analýzu smluvních dokumentů** tak, aby umožňovaly jak dobrou možnost nakládání se vzniklým duševním vlastnictvím na straně jedné tak vyvážený vztah mezi partnery projektů na straně druhé. Jinými slovy, aby se někteří z partnerů nestávali „rukojmími“ ostatních při přípravě projektů či uzavírání smluvních vztahů. Výsledky této analýzy potom poskytnout řešitelské obci.

Odst. d) kontrolu plnění smluv o poskytnutí podpory nebo rozhodnutí o poskytnutí podpory a čerpání účelové podpory,

Odst. e) hodnocení a kontrolu průběhu řešení a plnění cílů programových projektů a kontrolu jimi dosažených výsledků,

Samozřejmou vlastností TAČRu je a musí i nadále být schopnost kontrolovat jak v průběhu řešení tak po ukončení projektů zejména **odbornou stránku výsledků projektu**. Praxe někdy pozorovatelná u jiných poskytovatelů, kdy se kontrolují především zcela bezvýznamné doklady, úroveň dosaženého výsledku je však poněkud opomíjena, by v případě TAČR neměla nikdy platit.

Přestože lze konstatovat, že TAČR je agentura, která rozhoduje při přidělování prostředků účelové podpory na vysoké odborné úrovni, bylo by vhodné, aby součástí hodnocení byla kvantifikace dosažených výsledků. Nikoliv pouze konstatovat, že byl například získán slíbený patent či užitný vzor, to se z dlouhodobého hlediska jeví jako nedostatečně průkazné. Bylo by potřebné posuzovat i kvalitu či aplikovatelnost právě těchto výsledků.

Otázkou k diskuzi je samozřejmě možnost bodového zvýhodnění těch podaných projektů, kdy uchazeč doloží na dříve financovaných projektech, že výsledky zejména typu patent či užitný vzor byly nejen ošetřeny licenčními smlouvami, ale také prokazatelně přinesly uchazeči na základě licenční smlouvy finanční prostředky. Samostatnou otázkou do budoucna je, zda častěji nepožadovat **ochranu duševního vlastnictví nad rámec ČR**, tedy patentovou ochranu například v zemích EU, USA či dalších významných státech.

Odst. g) poradenství řešitelům projektů a uživatelům výsledků aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací, zejména v oblasti právní, finanční a ochrany duševního vlastnictví,

V této oblasti by bylo velmi potřebné zlepšit informovanost řešitelů. Na příkladech vysokých škol jiných zemí, namátkou lze jmenovat například Izrael či Taiwan, lze demonstrovat, že chytřejší a promyšlenější politika výzkumných institucí či firem může vést k významným příjmům za licence a tím ke zvýšení schopnosti instituce se samofinancovat. S tím samozřejmě opět souvisí výše zmíněná problematika veřejné podpory. Nepromyšlené uzavírání smluvních vztahů, nedostatečně ošetřujících vlastnictví výsledků, může prakticky znemožnit poskytování licencí.

Odst. h) podporu komunikace mezi výzkumnými organizacemi a soukromým sektorem a podílové financování programových projektů,

Opět jde o záležitost úzce spojenou s problematikou veřejné podpory. Nebude-li vyjasněna (viz výše), bude aktivita daná tímto odstavcem zákona moci být naplňována pouze zčásti a nikoliv v takovém rozsahu, který by byl technicky možný.

Závěr

Lze konstatovat, že činnost TAČR je velmi dobrá, agentura je vnímána jako spolehlivý a relativně dosažitelný zdroj podpory pro aplikovaný výzkum. Přesto by bylo vhodné zabývat se výše uvedenými podněty tak, aby se role agentury pro výzkumná pracoviště a firmy v ČR nadále ještě upevnila.

V Jablonci nad Nisou, 7.5.2017

Zdeněk Kůs

